

Negentiende jaargang nummer 11: November 2018

De COMPUTERCLUB Nissewaard

Computerclub Nissewaard is voortgekomen uit een samenwerking van CcUpdate en Stichting wijkgroep de Akkers

Colofon:

Dagelijks bestuur

Voorzitter:	H.Kubbinga	Tel. 0181-640669
Penningmeester:	B.W.Tijl	Tel. 0181-630859
Secretariaat:	T. Vernie	Tel. 0181-641381
		Of Tel. 06-51933037

Vrijwillige medewerkers Computerclub Nissewaard

Boekje:	Bart Tijl
Magazijn en lesgevende:	Arie van Bronckhorst
Lesgevende:	Bart Tijl
Lesgevende:	Hans Kubbinga
Lesgevende:	Karel Kleijn
Netwerkbeheerder:	Peter Mout

Betalingen via de bank is mogelijk.

Rekening nummer IBAN: NL44ABNA0506627470

tnv B.W.Tijl.

Onder vermelding van: Penningmeester **CCUPDATE**

Correspondentieadres is:

computerclubnissewaard@gmail.com

tel 06-51933037 of 0654692942

of Voorzitter@computerclubnissewaard.nl

secretaris@computerclubnissewaard.nl

penningmeester@computerclubnissewaard.nl

Internet: <http://www.computerclubnissewaard.nl>

Computerclub Nissewaard is voortgekomen uit een samenwerking
van CcUpdate en de Stichting Wijkroep de Akkers

Bestuursmededeling November2018

Beste leden,

De eerste clubavond na de zomervakantie 2018 hebben we alweer gehad. Er was direct een redelijke belangstelling. Neem familie/kennissen mee om de zaal gezellig vol te krijgen. Over de afgelopen zomer hebben we wat het weer betreft geen klagen gehad. Wat een warmte en totaal geen regen. Wel triest voor de boeren en schippers die smeken om water. De inhoud van het clubblad kan, als er belangstelling voor is, eventueel aan jullie interesse worden aangepast. Zijn er bepaalde onderwerpen, laat het ons weten! Dit kan ook over de telefoon of tablet gaan. Wij kunnen helpen met zoeken op internet voor specifieke vragen over een lastig onderwerp.

Vertel het voort dat wij de enige computerclub in de regio zijn waar je zonder tijdsdruk je computerkennis kan vergroten.

Bezoek ook onze nieuwe website eens

www.computerclubnissewaard.nl

Groet van uw voorzitter: Hans Kubbinga

Servicepagina:

Deze pagina is een vast onderwerp in het boekje en geeft u informatie over het doen en laten van Computerclub Nissewaard.

Lidmaatschap kost u maandelijks	€ 10,00
Betaalt u in eens voor een heel jaar, betaalt U	€ 90,00
U kunt bij ons een cursus volgen vanaf	€ 25.00 incl. Lesmateriaal.
Wilt U zomaar een avondje doorbrengen bij ons dan kan dat voor	€5,00
Hulp bij Computerstringen of Software problemen kan ook bij ons.	
U betaald dan een bijdrage van:	€ 10.00 per keer, excl. materiaalkosten.

Vraag aan de penningmeester naar de diverse mogelijkheden, of kijk op onze website: <http://www.computerclubnissewaard.nl>
Bij het beëindigen van het Lidmaatschap, dient u een opzeggingstermijn **van één maand** in acht te nemen **en dit schriftelijk** te melden aan de secretaris: **T.W. Vernie**. Het adres is: **Banjopad 3 3208 SK Spijkenisse. Tel : 0651933037 of 0181-641381.**

Of Wijkgroep de Akkers Tel: 0181-643249 op Dinsdag en Donderdag.

Hebt u vragen en of opmerkingen, mail ons uw probleem en dan kunnen wij er samen wel uit komen.

Voorzitter: Hans Kubbinga voorzitter@computerclubnissewaard.nl
Secretariaat: Tom Vernie secretaris@computerclubnissewaard.nl
Penningmeester: Bart Tijn penningmeester@computerclubnissewaard.nl
De Computerclub Nissewaard: <http://www.computerclubnissewaard.nl>

**Computerclub Nissewaard de gezelligste club in de regio.
Bij ons krijgt u meer voor minder, vertel dit verder.**

Werkt je Windows pc of laptop niet meer zo snel als voorheen? Met deze tips los je dat op. Deel 1.

Het is helaas normaal dat een computer na verloop van tijd trager wordt. Vooral bij veelvuldig gebruik raakt het apparaat 'vervuild'. Er staat dan zo'n wirwar aan programma's en bestanden op de pc dat het terugvinden van gegevens steeds meer tijd kost. Daarnaast vragen nieuwe programma's steeds meer van de computer. In het bijzonder games en programma's voor het werken met foto's en video's. Vooral als het apparaat al wat ouder is, merk je al snel dat je computer het niet meer goed kan bijbenen.

Gelukkig kun je je computer weer beter op snelheid krijgen met de volgende tips.

Maak de computer schoon met CCleaner

Tijdelijke bestanden die door programma's worden aangemaakt, veroorzaken een deel van de vervuiling op een computer. Deze bestanden zijn alleen een korte periode nodig; daarna kun je ze verwijderen. Een ander soort vervuiling geven de programma's die -onnodig automatisch opstarten als je de pc aanzet. De computer komt daardoor traag op gang. Meestal blijven deze programma's ook nog op de achtergrond draaien. Dat is door de makers bedoeld als handige service (je activeert zo sneller een programma), maar het vreet werkgeheugen van de computer en maakt hem daardoor minder snel.

Beide problemen kun je makkelijk aanpakken met het gratis programma **CCleaner**. Deze software verwijdert snel en veilig overbodige bestanden. Het geeft ook een overzicht van alle programma's die automatisch opstarten als je de computer aanzet. Je

kunt eenvoudig aangeven welke je wilt blokkeren. Belangrijke tip: laat je antivirusprogramma ongemoeid. Dat moet altijd op de achtergrond actief zijn.

Let op: download CCleaner alleen van de officiële site van de producent op www.ccleaner.com. Downloaden uit een andere bron geeft het risico op het binnenhalen van malware of spyware!

Leeg de C-schijf

Een trage computer is vaak het gevolg van een dichtslibbende C-schijf: het eerste deel van de harde schijf. Op de C-schijf van de computer is standaard Windows geïnstalleerd. Windows gebruikt daardoor de C-schijf ook standaard als tijdelijke opslagplaats voor bestanden. Dat is de reden dat er altijd een bepaalde lege ruimte op de C-schijf moet zijn. De benodigde vrije ruimte verschilt per Windows-versie.

Het is hoe dan ook verstandig de C-schijf zo leeg mogelijk te houden. Als je nieuwe programma's installeert, worden die gewoonlijk op de C-schijf gezet. Daardoor raakt die al snel vol. Het is daarom beter om ze op de D- of een andere schijf te zetten, zolang het maar geen externe harde schijf is. Dit geef je aan tijdens het installeren van het programma. In een van de installatievensters kun je altijd de plek voor het programma aanpassen.

Zet verder zo min mogelijk gewone bestanden, vooral grote bestanden als foto's en video's, op de C-schijf. Hiervoor kun je eventueel wél een externe harde schijf gebruiken.

Draai veeleisende programma's op een andere tijd

Er zijn programma's die je computer extra belasten als ze draaien. Denk aan het handmatig scannen op virussen op de hele harde schijf, het maken van een uitgebreide back-up of het opbouwen (renderen) van een video. Als je op dat moment gewoon op je computer wilt

werken, komt dat niet altijd goed uit. Simpelweg omdat die dan een stuk trager werkt.

Het scheelt een hoop als je dit soort taken op een ander tijdstip uit laat voeren.

Bij veel programma's kies je er zelf voor om met een flinke taak aan de slag te gaan. Het is dan simpel een kwestie van een goed tijdstip kiezen. Bij andere programma's, zoals bij een back-up of het updaten van Windows, gaat dit vaak automatisch. Maar je kunt wel instellen wanneer de taak wordt uitgevoerd.

Bij Windows 10 Update kun je je gebruikstijden op de computer aangeven. De update wordt in die tijd dan niet uitgevoerd:

- Klik op de Start knop.
- Klik op Instellingen (pictogram tandwiel).
- Klik op Bijwerken en beveiliging.
- Klik bij Windows Update op Gebruikstijden wijzigen.
- Geef je gebruikstijden op en klik op Opslaan.

Als Back-up in Windows 10 aan staat, wordt automatisch ieder uur een back-up gemaakt. Om dat aan te passen:

- Klik op de Start knop.
- Klik op Instellingen (pictogram tandwiel).
- Klik op Bijwerken en beveiliging.
- Klik op de tab Back-up.
- Klik op Meer opties.
- Geef bij Back-up maken van mijn bestanden aan hoe vaak de back-up gemaakt moet worden.

Let er wel op dat je belangrijke taken als back-uppen, updaten en scannen op virussen niet te lang uitstelt. Ze moeten altijd tijdig uitgevoerd worden.

Werkt je Windows pc of laptop niet meer zo snel als voorheen? Met deze tips los je dat op deel 2.

In deel 1 van dit artikel las je al een aantal tips waarmee je je computer sneller maakt. In dit tweede deel staan nog meer tips, met de nadruk op hardware.

Voeg een extra harde schijf toe

Heb je op je computer geregeld te weinig ruimte voor bestanden? Installeer dan een extra harde schijf. Controleer van tevoren of hiervoor nog een apart 'slot' beschikbaar is in de computerkast. Of koop een externe harde schijf. Deze kun je eenvoudig via een USB-kabel aansluiten op je pc. Een externe harde schijf is wel iets trager dan een ingebouwde, maar prima geschikt voor onder andere het bewaren van foto's en video's. Door het gebrek aan ruimte in een laptop, ben je daarbij gewoonlijk aangewezen op een externe schijf. Het snelste type harde schijf is de SSD (Solid State Drive). Dit is een harde schijf zonder bewegende onderdelen: eigenlijk een groot uitgevallen geheugenkaart. Dat maakt dit type schijf veel sneller dan de gewone harde schijven, maar ook helaas duurder. Bovendien is hoeveelheid bestanden die je erop kunt zetten beperkter, omdat SSD schijven met een grote capaciteit relatief duur zijn.

SSD schijven worden vaak gebruikt als C-schijf om Windows op te zetten. Dat zorgt ervoor dat je pc veel sneller opstart en bovendien Windows een stuk vlotter werkt. Helaas moet je daarvoor Windows opnieuw installeren op de SSD schijf. Een SSD is ook goed geschikt voor het opslaan van grote bestanden waarmee je snel wilt werken. Denk aan foto- en videobestanden die je wilt bewerken.

Schijf defragmenteren of optimaliseren

Als je bestanden opslaat, worden die niet netjes bij elkaar op de harde schijf weggeschreven, maar opgedeeld in stukken en door elkaar heen. Je pc gaat daardoor in de loop van de tijd steeds trager werken. Dit los je op door regelmatig de harde schijf te defragmenteren of optimaliseren. Met deze functie deel je de schijf opnieuw in, zodat het vinden, lezen en schrijven van bestanden weer een stuk vlotter gaat.

Let op! SSD schijven (zie Voeg een extra harde schijf toe) moet je niet defragmenteren. Die gaan daardoor juist minder goed werken. Voor dit type schijven is in de laatste Windows versies de functie optimaliseren beschikbaar. Windows 10 controleert zelf om wat voor type schijf het gaat en geeft die dan vervolgens de juiste behandeling. Windows 10 voert zelf ook wekelijks automatisch schijfdefragmentatie of -optimalisatie uit.

Maar het kan geen kwaad dit zelf een keer extra te doen, bijvoorbeeld wanneer je bij een grote schoonmaak handmatig veel software en bestanden hebt verwijderd:

- Klik in de Taakbalk op het pictogram van het vergrootglas
- Tik het woord 'defragmenteren' in
- Klik op **Stations defragmenteren en optimaliseren**
- Er verschijnt een overzicht van alle harde schijven die aan de computer zijn gekoppeld. Er staat bij of de schijven onlangs nog zijn gecontroleerd.

Ook zie je of er actie nodig is, dan staat er bijvoorbeeld 'Optimalisatie vereist'

- Klik op de schijf die je wilt defragmenteren of optimaliseren
- Klik op **Optimaliseren**

Verbeter de hardware

Als al deze tips niet voldoende zijn, heb je altijd nog de mogelijkheid om de rest van de computer-apparatuur te verbeteren. Dit kan de prestaties van de pc flink verbeteren.

De eenvoudigste ingreep is het toevoegen van extra werkgeheugen. Werkgeheugen is nodig om programma's te draaien en informatie te verwerken. Hoe groter het geheugen, hoe sneller de pc. In een computer is vaak plaats voor meerdere strips met geheugenchips. Die kun je eenvoudig zelf in een leeg slot zetten. Let er wel op dat je het juiste geheugen kiest. Er zijn veel verschillende typen en snelheden. Kijk op de computerbon, in de handleiding of bij de al aanwezige geheugenstrips om welk type het gaat.

Vooraf bij games en foto- en videobewerkingssoftware wordt een groot beroep gedaan op de videokaart. Als die traag is, merk je dat aan het schokkerige beeld. Bij veel pc's is er geen aparte videokaart maar een videochip op het moederbord. Dat is ok voor gewoon computergebruik maar regelmatig onvoldoende bij zwaarder werk. Een aparte- of een nieuwe, snellere videokaart (laten) plaatsen kan soelaas bieden. Laat je eventueel adviseren door iemand met verstand van videokaarten. Het is vaak niet nodig de allernieuwste en duurste videokaart te kopen. Modellen die daar qua prijs en geheugen een stukje onder zitten, voldoen ook prima.

Meer privacy in Windows10.

Het beschermen van je privégegevens is niet alleen belangrijk als je over het internet surft. Ook als je met Windows 10 werkt, moet je je privacy goed in de gaten houden. Deze praktische handleiding helpt daarbij.

Windows 10 heeft veel privacy-instellingen. Als die niet goed staan ingesteld, worden soms je persoonlijke gegevens gedeeld met Microsoft en andere bedrijven. De privacy-instellingen in Windows 10 staan in het instellingen-venster: de vervanger van het oude configuratiescherm. Open het startmenu, klik op het pictogram met het tandwiel (Instellingen) en klik op Privacy. De privacy-instellingen zijn verdeeld over tabbladen. Door op een tab links in het venster te klikken, zie je de bijbehorende opties.

Algemene instellingen

Je komt standaard op het tabblad Algemeen. Daar staat meteen een instelling die je aandacht waard is. De optie Apps mogen mijn reclame-id gebruiken voor ervaringen met andere apps zorgt ervoor dat apps op jouw persoon gerichte reclames laten zien. Voor meer privacy zet je deze optie op Uit.

Er zijn gegevens die niet op je computer maar in je eigen online webruimte bij Microsoft worden bewaard. Om die te beheren klik op Mijn Microsoft-reclame en andere persoonlijke gegevens beheren. Je standaard internetbrowser wordt geopend. Ga op de pagina naar het kopje Zoekgeschiedenis en klik op Zoekgeschiedenis weergeven en wissen. Op deze pagina verwijder je de opgeslagen gegevens van de zoekmachine Bing met een klik op Zoekgeschiedenis wissen en daarna Wissen.

Ga vervolgens op de pagina naar Locatieactiviteit. Bewaarde - locatiegegevens van je computer of Windows-mobiel wis je hier met een klik op Locatieactiviteit wissen. Soms is de knop niet actief omdat

er geen gegevens opgeslagen zijn. Tot slot klik je bovenin op Advertentie-instellingen en zet beide advertentie-opties op Uit voor meer privacy. Sluit het venster van je internetbrowser.

Locatie

Je locatie wordt door verschillende apps gebruikt. Dat is soms handig, bijvoorbeeld bij de plaatsbepaling van een routeplanner, maar vaak is er voor apps geen reden om je locatie te weten.

Klik in het privacy-menu op de tab Locatie. Als je geen enkele app toegang wilt geven tot je locatiegegevens, kijk je of er staat Locatie voor dit apparaat is uitgeschakeld. Als dat niet het geval is, klik je op de knop Wijzigen en zet Locatie voor dit apparaat op Uit.

Wat lager in het venster geef je daarna per app aan of die wel of niet toegang mag hebben tot je locatie. Een overzicht met je locaties wordt bewaard voor gebruik door bepaalde apps. Om die geschiedenis te verwijderen, klik je bij Locatiegeschiedenis op de knop Wissen.

Camera en microfoon

Veel computers zijn voorzien van een camera. Dat kan een camera in de rand van het beeldscherm zijn of een losse webcam. Als je bijvoorbeeld een communicatie-app gebruikt als Skype, is het handig die toegang te geven tot je camera. Klik daarvoor in het privacy-menu op de tab Camera.

Om specifieke apps toegang te geven, zet je Apps mogen mijn camera gebruiken op Aan. Daarna zet je bij de gewenste apps de toegang aan.

Wat voor een camera geldt, is ook van toepassing op een microfoon. Zonder microfoon zijn apps als Skype niet te gebruiken. Klik op de tab Microfoon. Zet Apps mogen mijn microfoon gebruiken aan en geef toestemming bij de juiste apps.

Overige instellingen

Op het tabblad *Spraak*, *handschrift* en *typen* vind je de opties voor de spraakassistent Cortana en tekstsuggesties bij het typen. Deze mogelijkheden zul je zeer waarschijnlijk niet gebruiken, dus voor je privacybescherming zet je ze uit. Klik als dat nodig is op *Spraakdiensten* en *tekstsuggesties* uitschakelen en daarna op *Uitschakelen*.

Meldingen zijn boodschappen van Windows 10 en apps die verschijnen op het bureaublad en in het actiecentrum. Omdat deze software regelmatig belangrijke meldingen stuurt, zoals bijvoorbeeld over problemen met de beveiliging van je computer, is het verstandig deze privacy-instelling aan te laten staan. Dat doe je via het tabblad *Meldingen*.

Voor de overige tabbladen met privacy-instellingen is het verstandig de algemene toegang aan te zetten en dan te kijken welke specifieke apps toegang tot je informatie mogen hebben. Let erop dat sommige apps niet goed werken als ze geen toegang tot bepaalde gegevens hebben. Bijvoorbeeld de e-mailapp *Mail* zonder toegang tot je contactpersonen. Een overzicht van deze overige privacy-instellingen zie je in het kader op de vorige pagina.

Iedere account apart

Tot slot: bij meerdere gebruikersaccounts op je computer moet je voor ieder account apart de privacy-instellingen opgeven. Je wijzigt namelijk alleen de instellingen van het account waarmee je bent aangemeld. En controleer voor de zekerheid de instellingen altijd na iedere grote update van Windows 10.

Privacy-instellingen

Je kunt privacy-instellingen opgeven voor de volgende onderdelen:
Accountgegevens: informatie die hoort bij je Windows-account, zoals je naam, foto en andere - persoonlijke gegevens.

- Contactpersonen: je contactpersonen, aangemaakt met de app Personen en geïmporteerd uit andere apps. Onder andere te gebruiken door apps als Mail en Agenda.
- Agenda: je afspraken en evenementen in de app Agenda.
- Oproepgeschiedenis: oproepen die je verstuurt en ontvangt. Vooral gebruikt door de app Messaging.
- E-mail: verzonden en ontvangen e-mails.
- Taken: geplande taken, zoals in de app Agenda.
- Berichten: de sms- en mms-berichten die je verstuurt en ontvangt.
- Radio's: beheren van wifi- en bluetooth-verbindingen.
- Overige apparaten: apparaten gekoppeld aan je computer, zoals een externe harde schijf.
- Feedback en diagnose: problemen met Windows doorgeven.
- Achtergrond-apps: apps die op de achtergrond mogen werken. Apps hier uitzetten maakt de computer vaak sneller. Zet geen beveiligingsprogramma's uit, zoals bijvoorbeeld antivirussoftware.
- Diagnostiek van app: diagnostische gegevens over apps. Alleen nodig bij speciale test-apps.
- Automatische bestandsdownloads: toegang tot bestanden - opgeslagen op internet, zoals bij OneDrive.

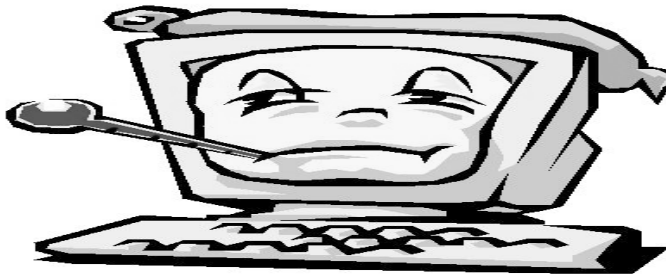
Privacy in Edge

De internetbrowser Edge in Windows 10 heeft zijn eigen privacy--instellingen. Je klikt hiervoor rechtsboven op de drie puntjes. Klik op Instellingen en daarna op Geavanceerde instellingen weergeven. Onder Privacy en services staan de privacy-instellingen.

- Als de opties Aanbieden om wachtwoorden op te slaan en Invoergegevens op formulieren opslaan aanstaan, worden wachtwoorden en andere gegevens die je typt in formulieren bewaard. Je hoeft dan die gegevens de volgende keer niet meer te typen, maar het betekent ook dat andere gebruikers op je computer

eenvoudig kunnen inloggen op je account. Uitzetten is dan verstandig.

- Als je Do Not Track-aanvragen verzenden aanzet, wordt er een verzoek om je niet te volgen gezonden naar websites die je bezoekt.
- Met Zoek- en websitegegevens weergeven terwijl ik typ worden automatisch eerder gebruikte zoekgegevens en bezochte sites getoond. Zet dit uit als je niet wilt dat anderen op je computer deze gegevens zien. Hetzelfde geldt voor Zoekgeschiedenis weergeven en Sites die ik regelmatig bezoek weergeven in Populaire sites.
- Cookies zijn kleine bestanden die door websites op je computer worden opgeslagen om je gegevens van het sitebezoek in op te slaan. Zonder cookies kun je veel sites niet bekijken, maar met de instelling Alleen cookies van derden blokkeren bij Cookies bescherm je toch je privacy enigszins.
- De functie Paginavoorspelling gebruiken om sneller te browsen kun je uitzetten voor meer privacy op je computer. Je surft dan wellicht ietsje langzamer, maar daar zul je niet veel van merken in de praktijk.
- Allerlei gegevens, zoals bezochte websites, worden bewaard door Edge. Om die informatie te wissen, klik je op << voor Geavanceerde instellingen boven in het menu, of op de drie puntjes en Instellingen als het menu nog gesloten is. Klik bij Browsegegevens wissen op Kies wat u wilt wissen. Selecteer de gegevens die je wilt verwijderen en klik op Wissen.

Gratis Wifi op vakantie? Wees voorzichtig!

Tegenwoordig gaat het allemaal mee in de auto of caravan: tablet, smartphone, smart-TV. Even wat delen op Facebook, even contact maken met de familie, even inloggen op Netflix/Videoland, even het weerbericht opzoeken of Google Maps aanzetten. Maar al die MBs kosten natuurlijk wel geld. Is gratis WiFi dan de oplossing?

Publieke WiFi-netwerken zijn overal te vinden: in restaurants, treinstations, in de lobby van uw hotel, op de camping. Makkelijk om in te loggen en vaak gratis, maar niet ongevaarlijk. Stefaan Van Hoornick, de Belgische security-expert bij Trend Micro, zegt: *“Er zijn nog nooit zoveel manieren geweest om via je smartphone of tablet te worden blootgesteld aan bedreigingen en malware die je gegevens, geld of zelfs je identiteit willen stelen.”*

Veel gratis WiFi netwerken hebben geen beveiliging. Kwaadwillende hackers kunnen prima instappen tussen u en uw WiFi-netwerk, en zo al uw gegevens onderscheppen wanneer u iets verstuurt.

Inloggegevens, uw rekeningnummer, e-mails en nog veel meer.

Liever logt u helemaal niet in op zo'n gratis WiFi netwerk, maar het is helaas niet altijd te vermijden. Gaat u de sprong wagen, denk dan aan het volgende:

1. Maak uw toestel reisklaar

Zorg ervoor dat alle software up-to-date is. Indien er nieuwe updates worden aangeboden, voer die dan uit. Dat zorgt ervoor dat uw toestel minder makkelijk te kraken is!

2. Kijk bij de instellingen

Sommige apparaten verbinden automatisch met open, beschikbare WiFi-netwerken. Dat is een heel slecht idee! Als u een Windows laptop hebt, moet u 'automatisch verbinden met de dichtstbijzijnde beschikbare WiFi-hotspot' uitschakelen en 'automatisch delen en synchroniseren van bestanden' ook.

3. Controleer altijd de naam van het WiFi-netwerk

Wilt u toch de gok wagen en inloggen op een publiek WiFi-netwerk, kijk dan wel naar de naam. Er zijn 'valse' WiFi-hotspots die een echt netwerk imiteren door bijna dezelfde naam te kiezen. Vraag altijd naar de exacte naam van de WiFi als u in een hotel of restaurant bent. Kies niet iets 'wat erop lijkt' want dan steekt u mogelijk uw arm in een wespennest!

4. Gebruik een VPN-app

Een andere optie is een VPN-app. Een VPN ('virtual private network') versleutelt de gegevens die u verstuurt, zodat die uit de handen van kwaadwillende personen blijven. Er zijn honderden VPN-apps om uit te kiezen, maar voor een goede moet u wel wat betalen.

5. Gebruik een wachtwoordmanager

Een wachtwoordmanager bewaart uw inloggegevens achter een virtueel slot en grendel, en maakt deze bijna onkraakbaar. Zelfs op een publiek wifinetwerk is het stelen van uw inloggegevens moeilijk.

Pas ook goed op met USB-sticks, oplaadpunten en QR-codes

Behalve het gebruik van publieke WiFi-netwerken zijn er nog meer 'gevaren' op vakantie. Let bijvoorbeeld ook op met de openbare oplaadpunten voor uw smartphone. Zulke oplaadpunten kunnen omgebouwd zijn voor "juice jacking", waarbij malware via de kabel op uw toestel kan belanden. Ja, echt waar! Ook via de powerkabel kan uw toestel worden aangevallen.

Om die reden raden wij ook af om USB-sticks van vreemden in uw laptop te plaatsen, bijvoorbeeld om foto's of bestanden te delen. Scan tenslotte niet iedere QR-code die u tegenkomt. Ook die kunnen naar kwaadaardige websites leiden.

Beginnen met LibreOffice.

LibreOffice is een gratis alternatief voor Microsoft Office. In het softwarepakket zitten onder andere een tekstverwerkings- en spreadsheetprogramma.

Gratis softwarepakket

Veel computergebruikers werken met de programma's van Microsoft Office, zoals Word en Excel. Een handig softwarepakket, maar wel tegen betaling. Wilt u geen geld uitgeven? Er zijn ook gratis mogelijkheden. Eén daarvan is LibreOffice. Het softwarepakket bevat onder andere Writer voor tekstdocumenten en Calc voor werkbladen.

Downloaden

LibreOffice is gratis te downloaden.

Programma's

In het softwarepakket LibreOffice zitten zes programma's. Deze hebben tal van mogelijkheden.

1. *Writer*
Een tekstverwerker vergelijkbaar met Word van Microsoft Office. Het is bedoeld om teksten te lezen en te schrijven, te voorzien van afbeeldingen en nog veel meer.
2. *Calc*
Een rekenprogramma. Het is een alternatief voor Excel van Microsoft Office. Hiermee houdt u allerlei gegevens met getallen bij, zoals een huishoudboekje.
3. *Impress*
Een programma om presentaties mee te maken. Het is vergelijkbaar met PowerPoint uit het Office-pakket.
4. *Draw*
Een vector-tekenprogramma. Hiermee zijn diagrammen, 3D-werken of cliparts te maken.
5. *Base*
Een programma om databases te maken. Het is een alternatief voor Microsoft Access. Hiermee kan overzicht gecreëerd worden in gegevens, om ze vervolgens gemakkelijk te beheren.
6. *Math*
Een programma voor formules en vergelijkingen. De mogelijkheden van Math zitten ook al verwerkt in sommige andere programma's van LibreOffice.

Programma openen

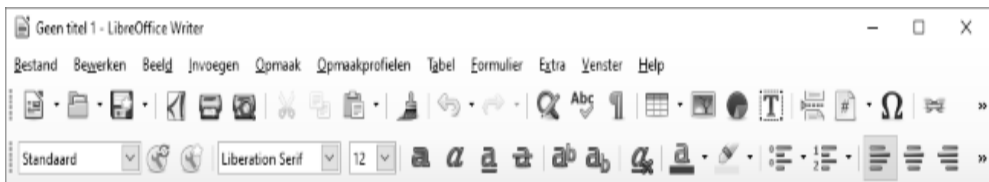
Open een van de programma's op deze manier:

- Klik op de Startknop.
- Klik op **LibreOffice 6.0**.
- Klik op het gewenste programma.
- Bij de meeste programma's van LibreOffice opent ook gelijk een nieuw document om direct aan de slag te gaan. Alleen bij Impress en Base moeten er eerst nog een aantal zaken worden ingesteld.

Menubalk en werkbladen

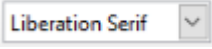
Ondanks dat elk programma eigen mogelijkheden heeft, zijn er ook veel overeenkomsten tussen de programma's. Ze zien er vergelijkbaar uit. Bovenaan staat bijvoorbeeld de menubalk. Alle mogelijke opdrachten van het programma zitten daarin verborgen. Klik op een menu-item om alle onderliggende opdrachten te zien.

Onder de menubalk staan ook nog werkbladen. Dit zijn een soort snelkoppelingen naar opdrachten die ook in de menubalk staan. De eerste balk is een standaard balk met in bijna elk programma dezelfde pictogrammen. Een voorbeeld is de knop voor het opslaan van een document. Daaronder staat nog een werkbalk met relevante hulpmiddelen, zoals het opmaken van tekst in Writer. Deze balk verschilt per programma.

Tekst opmaken

In Writer kunnen mensen direct een tekst typen na het openen. Klik in Calc eerst in een cel om daarna tekst of cijfers in te vullen. Deze tekst is vervolgens op te maken.

- Selecteer de op te maken tekst. Sleep daarvoor met de muisaanwijzer over het deel dat u wilt selecteren, terwijl u de linkermuisknop ingedrukt houdt. Dubbelklik bij Calc eerst in de cel.
- Klik op een opmaakfunctie:
- Lettertype: : klik op het pijltje en selecteer in het uitklapmenu een lettertype.

- Lettergrootte : klik op het pijltje en selecteer in het uitklapmenu de lettergrootte.
- Vet maken .
- Cursief maken .
- Onderstrepen .
- Tekstkleur .

Het resultaat is direct zichtbaar.

Document opslaan

LibreOffice slaat alle documenten standaard op in de indeling OpenDocument (ODF). Meerdere programma's gebruiken die indeling.

Sla zo een bestand op:

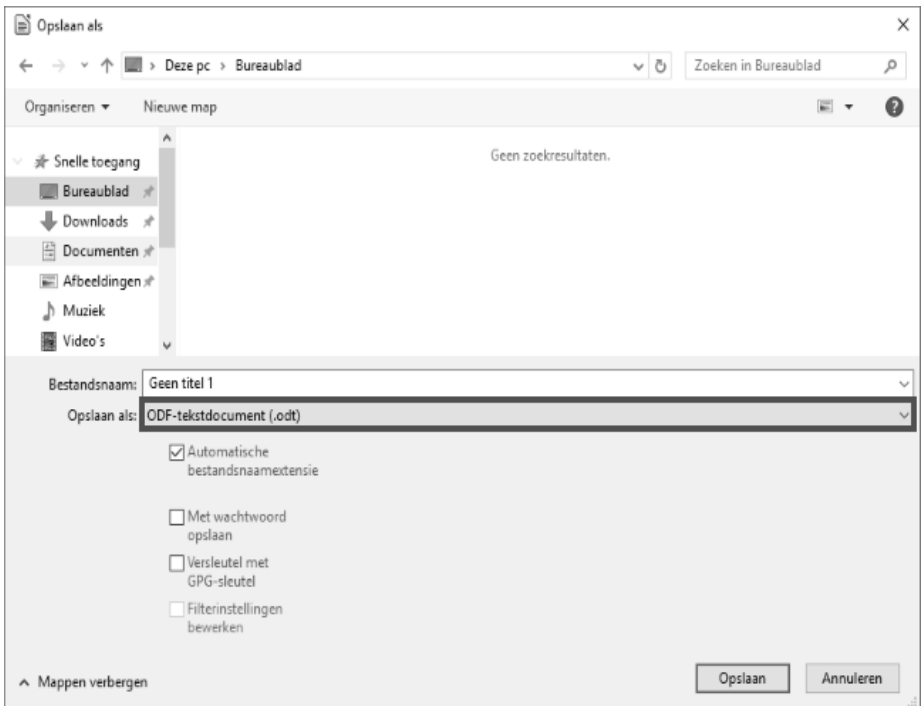
- Klik op **Bestand**.
- Klik op **Opslaan**.
- Typ een bestandsnaam.
- Navigeer naar de gewenste plek om het document op te slaan.
- Klik op **Opslaan**.

Opslaan in Microsoft Office-indeling

Microsoft Office gebruikt echter eigen documenttypes. Deze documenten zijn te openen met LibreOffice. Ook zijn de LibreOffice-documenten te gebruiken in Microsoft Office-programma's. Toch kan de persoon met wie u een document deelt, liever een Microsoft-indeling krijgen. Sla het bestand dan als volgt op:

- Klik op **Bestand**.
- Klik op **Opslaan als**.
- Typ een bestandsnaam.
- Navigeer naar de gewenste plek om het document op te slaan.
- Klik achter 'Opslaan als' op het uitklapmenu.

- Klik op het Microsoft-document. Bij Writer is dat Microsoft Word 2007-2013 XML (.docx). Voor Calc is dat Microsoft Excel 2007-2013 XML (.xlsx) en voor Impress is dat Microsoft PowerPoint 2007-2013 XML (.pptx).
- Klik op **Opslaan**.

- Klik op het Microsoft-document. Bij Writer is dat Microsoft Word 2007-2013 XML (.docx). Voor Calc is dat Microsoft Excel 2007-2013 XML (.xlsx) en voor Impress is dat Microsoft PowerPoint 2007-2013 XML (.pptx).
- Klik op **Opslaan**.

5 foto- en videotips voor WhatsApp

Apps & Software

Eén van de meest gebruikte manieren waarop we tegenwoordig foto's en video's met elkaar delen is via WhatsApp. Met deze tips voor je Android-smartphone stuur je je WhatsApp-foto's in de hoogste kwaliteit en bewaar je ze overzichtelijk bij je andere foto's.

Tip 01 Eigen camera, ongecomprimeerd

Wanneer je in een WhatsApp-gesprek op het camera-icoontje in het tekstvenstertje drukt, verschijnt kun je een foto maken of snel een van je recente foto's kiezen. De foto die je vervolgens maakt of uitkiest wordt vervolgens flink gecomprimeerd: de kwaliteit van de afbeelding wordt verlaagd om data te besparen.

Wil je echter liever je eigen camera-app gebruiken of heb je liever niet dat WhatsApp je foto's comprimeert? Sinds kort kan dit in WhatsApp. Druk in hetzelfde tekstvenster niet op het camera-icoontje, maar op de paperclip. Vervolgens houd je de camera-knop die in het nieuwe venstertje verschijnt kort ingedrukt en kies je vervolgens voor het maken van een foto of een video. Niet alleen kun je nu foto's en video's maken met je favoriete camera-app, ook verstuurt je ze in de beste kwaliteit, wat bijvoorbeeld erg fijn is als je ze op je pc terug wilt kijken of afdrukt. Houdt de Camera- of Galerij-knop ingedrukt.

Tip 02 Eigen galerij, ongecomprimeerd

Bovenstaande tip is handig wanneer je nieuwe foto's en video's maakt en via WhatsApp verstuurt. Maar meestal wil je juist

bestaande foto's verzenden via de chatdienst. Wanneer je op de bijlage-knop (paperclip) drukt en je kiest Galerij, krijg je een ingebouwde galerij en wordt de foto of video die je kiest ook gecomprimeerd verzonden.

Dezelfde methode die we op de camera toepaste, werkt echter ook voor de galerij. Druk op de paperclip, houd de Galerij-knop ingedrukt en je krijgt de mogelijkheid je eigen favoriete galerij-app te kiezen. Bijvoorbeeld Google Foto's. Kies een foto of video en je merkt dat hij ook in de beste kwaliteit verstuurd wordt.

Tip 03 WhatsApp-foto's in de cloud opslaan

Over Google Foto's gesproken. Deze app is ideaal om als back-up te gebruiken voor je foto's. Niet alleen kun je via de app al je opgeslagen foto's zien en ruimte besparen op je smartphone door je foto's naar de cloud te verhuizen. Ook kun je op ieder apparaat met een browser je foto's terugzien door naar <http://photos.google.com> te navigeren. Het zou handig zijn om je WhatsApp-foto's hier ook in op te slaan. Je kunt in principe al je foto's (en video's) die je op WhatsApp ontvangt hier back-uppen. Dat doe je door de Google Foto's-App te openen, beneden op Albums te kiezen en vervolgens bij Foto's op apparaat op WhatsApp Images te drukken. Zet het schuifje aan bij Back-up en synchronisatie en je slaat al je WhatsApp-foto's op. Video's doe je op dezelfde manier, alleen zoek je dan WhatsApp Video's op.

Waarschijnlijk wil je echter niet alles dat je op WhatsApp ontvangt naar de cloud verhuizen. Dat hoeft ook niet. In plaats van het schuifje over te halen bij WhatsApp Images in de Google Foto's-app, kun je ook handmatig foto's selecteren, linksboven op de drie puntjes drukken en voor Nu back-up maken kiezen.

Tip 04 Naar pc kopiëren

Blijf je liever uit de cloud, maar heb je wel graag je WhatsApp-foto's op je pc? Sluit dan de kabel tussen je smartphone en pc aan. Ga na het notificatiescherm van je Android en kies in plaats van opladen voor bestandsoverdracht. Nu kun je in de verkenner van de pc bij Deze Computer je smartphone zien. Open deze en ga naar het mapje WhatsApp, het mapje Media en tenslotte WhatsApp Images. Hier vind je alle plaatjes die je via WhatsApp gekregen hebt, die je naar je pc kunt kopiëren (of knippen, als je ruimte tekortkomt op je smartphone). In het mapje WhatsApp Video vind je overigens je ontvangen video's terug.

Alles dat je hebt gekregen via WhatsApp vind je ook terug in de Verkenner van Windows.

Tip 05 Algemene back-up

Je kunt ook gewoon een back-up maken van alles op WhatsApp: gesprekken, foto's en video's dus. Hiervoor zijn twee methodes. Je kunt je smartphone koppelen aan je pc en het hele WhatsApp-mapje (inclusief submappen) naar je pc kopiëren. Wanneer je dit mapje naar dezelfde locatie van een (nieuwe) smartphone kopieert, daarna WhatsApp installeert en opent, herstelt WhatsApp zelf de gesprekken.

Je kunt ook via Google Drive een back-up maken. Dit gaat volautomatisch. Ga op je telefoon naar de instellingen van WhatsApp, kies Chats en vervolgens Chat back-up. Hier kun je handmatig een back-up starten door op de groene knop te drukken. Maar je kunt ook kiezen om dagelijks automatisch een back-up te maken als je via wifi verbonden bent. Als je dit 's nachts laat doen, heb je er geen omkijken naar én geen last van.

Waarom hebben de banken zo'n last van DDoS-aanvallen?

De afgelopen dagen bezweken de sites van verschillende Nederlandse banken onder DDoS-aanvallen. Waarom is dat en hoe komt het dat het zo moeilijk is dat te voorkomen?

De overdosis webverkeer die afgelopen weekeinde de sites van ABN Amro en ING enkele uren ontoegankelijk maakte, leverde maandag opnieuw problemen op. Nu waren ook de Rabobank, DigiD en de Belastingdienst het doelwit. Daardoor konden klanten niet inloggen via sites en apps en was internetbankieren tijdelijk onmogelijk. De schade blijft beperkt tot ongemak; er is voor zover bekend niets gestolen.

1 Ligt de internetverbinding er vaak uit bij de banken?

Volgens de Betaalvereniging varieerde de beschikbaarheid van online bankieren in 2017 tussen de 99 en 100 procent, met als uitschieter 98,75 procent van SNS Bank en de Regiobank, in december. In 2013 was ING herhaaldelijk het slachtoffer van DDoS-aanvallen. In 2011 moest de Rabobank het ontgelden.

2 Wie of wat veroorzaakt deze storingen?

Een DDoS-aanval (distributed denial of service) is een gecoördineerde aanval die als doel heeft internetdiensten te blokkeren voor gewone gebruikers. Het verkeer is meestal afkomstig van een netwerk van gekaapte computers of apparaten (botnet). Botnets zijn te huur in het zwarte circuit, de coördinatie is in handen van daders die zich verstoppen achter nagebootste computeradressen en zelden worden gepakt. Hun motief kan

baldadigheid zijn, chantage of een nieuw rondje phishingmails. Het kan geen kwaad extra kritisch naar de mails van je bank te kijken.

3 Kun je je wapenen tegen een DDoS-aanval?

Minder geavanceerde aanvallen door botnets zijn er continu. Als je webserver zwaar belast wordt – door een overdosis verkeer of goed gerichte verzoeken die (te) veel rekenwerk kosten – kun je wisselen naar een tweede serverlocatie die niet onder vuur ligt. Ook kun je het webverkeer schoonwassen: de hinderlijke bots scheiden van reguliere bezoekers. Scrubbing heet dat. Of je kunt zo veel bandbreedte bieden dat je alle webverkeer probleemloos aankan.

4 Weten banken dan niet hoe ze zich kunnen verdedigen?

Verdedigen vergt tijd. Scrubben lijkt op antivirussoftware die bedreigingen moet 'leren' voordat-ie ze uitschakelt. Het patroon van een standaard botnetaanval is bekend; dat geldt niet voor nieuwe, meer geavanceerde varianten die de banken nu treffen. Aanpassingen in de domeinnaam zijn voor een bank onhandig, verdacht buitenlandse webverkeer blokkeren werkt niet als je belaagd wordt via valse computeradressen. Voeg daarbij miljoenen veeleisende klanten: dat maakt banken tot zulke populaire doelwitten.

NL-Alert instellen op smartphone

De overheid test meerde malen per jaar NL-Alert. Dit systeem brengt je op de hoogte in het geval van noodsituaties bij jou in de buurt. Controleberichten worden vaak verzonden op maandagen rond 12:00. Zo stel je in dat jij ze ook ontvangt.

Maandag stuurt de overheid rond 12:00 uur via NL-Alert een controlebericht

naar alle smartphones. De overheid gebruikt NL-Alert tijdens dreigende noodsituaties om een bericht te sturen naar de mensen die in de buurt van de situatie zijn en geeft daarin informatie en instructies. De dienst wordt bijvoorbeeld ingezet bij branden, noodweer of een dreigende overstroming.

NL-Alert werkt ook als het netwerk overbelast is maar moet daarvoor wel zijn ingesteld. Op sommige telefoons gebeurt dit automatisch maar zeker niet op alle smartphones is dat het geval. Lees hieronder per smartphone hoe je de dienst beschikbaar moet maken.

NL-Alert op iPhone

Op de iPhone is het erg makkelijk om je telefoon klaar te maken voor NL-Alert. Ga naar **Instellingen** en dan naar **Berichtgeving**. Scroll daar helemaal naar beneden en zorg dat het schuifje naast Noodmeldingen op groen staat. Als het goed is krijg je rond 12:00 uur het controlebericht van NL-Alert. De optie werkt overigens pas vanaf

de iPhone 4s met iOS 7, op oudere versies is de dienst niet beschikbaar.

NL-Alert op Android

Op toestellen met een kale versie van Android, zoals bijvoorbeeld een Pixel, Pixel 2, Nexus- en OnePlus-telefoons, ga je

naar Instellingen > Meer >

Nooduitzendingen en daar vink je

Extreme dreigingen weergeven aan. Op de overige smartphones is NL-Alert al beschikbaar en hoef je dus niets te doen. Wil je toch zeker weten of de dienst goed in ingesteld op je smartphone kun je op de site van NL-Alert per smartphone de '[Instelhulp](#)' raadplegen om er zeker van te zijn dat het goed zit op je telefoon.

Op oudere Android-telefoons is het instellen iets meer werk omdat er meer stappen nodig zijn. Bij nieuwe Android-smartphones staat de functie standaard ingeschakeld.

Samsung

Heb je een Samsung van vóór 2012? Bij een Samsung moet je naar Berichten > Optieknop > Instellingen > Cell Broadcast gaan en daar Cell Broadcast inschakelen. Daarna Mijn Kanaal selecteren en een nieuw kanaal inschakelen. Het kanaal geef je bij Kanaalnaam de naam NL-Alert en bij Kanaalnummer voer je 919 in. Zorg dat je het vakje bij

Kanaal inschakelen hebt aangevinkt en sla de wijzigingen dan op. Je Samsung moet de berichten van NL-Alert dan binnenkrijgen.

Sony, LG, HTC

Op de smartphones van Sony is de optie al automatisch ingesteld, en ook op de telefoons van LG en HTC die later dan 2012 zijn verschenen moet dit het geval zijn. Als je hierover twijfelt kun je de optie op de LG vinden binnen de app Cell Broadcast. Druk op de drie puntjes en daarna op Instellingen. NL-Alert zou al aangevinkt moeten staan. Is dat niet het geval, kies dan voor Kanalen > Kanaal toevoegen. Vul bij Zendernummer 919 in en bij Opmerking NL-Alert. Daarna druk je op Opslaan.

Bij een HTC-toestel ga je naar Hoofdmenu > Instellingen > Bellen en vink je Cell Broadcast aan. Kies daarna Cell Broadcast-instellingen en voeg dan een kanaal in. Bij Kanaalnaam vul je vervolgens NL-Alert in en bij Kanaalnummer 919. Als je daarna Kanaal inschakelen aanvinkt en op OK drukt is NL-Alert ingesteld.

DeltaPORT

Donatiefonds

BURENFONDS VAN HAVEN EN INDUSTRIE

Hier kan ook Uw advertentie komen als U donateur van ons wordt.

Inlichtingen: tel: 0181-641381

Of: 06-54692942

computerclubnissewaard@gmail.com

secretaris@computerclubnissewaard.nl

<http://www.computerclubnissewaard.nl>

